

LAP-2 laat nog weinig ambitie zien

Het LAP-2 nadert al zijn voltooiing, maar straalt nog weinig ambitie uit. Blijkbaar zit het venijn in de staart. Met de hoofdstukken die nu nog niet (bij het ter perse gaan van dit nummer) zijn ingevuld, zal hier mogelijk meer zicht op komen. De ketenaanpak en 'cradle-to-cradle' zijn de nieuwe toverwoorden in LAP-2, maar uiteindelijk zal de markt het moeten doen. Tijdens de door Paul Rosenmöller geleide 4^e Afvalconferentie op 1 oktober 2008, werd een tipje van de sluier opgelicht en werden ook de discussiepunten duidelijker zichtbaar.

De agenda van het 4^e Afvalcongres was met name bepaald door de in het najaar van 2007 door de BRBS aan geslingerde discussie. De vraag 'Moet de overheid voor een verdere optimalisering van afvalverwerking sturen of niet?' en vervolgens de vraag 'Op welke wijze?' Beide vragen waren de inzet van de forumdiscussie tijdens de start van de conferentie en bij de afsluiting ervan, nadat minister Cramer van VROM haar toekomstbeeld met betrekking tot de afval en grondstoffen had gegeven.

Op scherp

Door inleiders uit Duitsland, Denemarken en Nederland werd de discussie op scherp gezet. Henrik Wejding van de Danish Waste Management Association gaf, met cijfers onderbouwd, de positieve uitwerking aan, die belastingen op storten en verbranden van afvalstoffen met en zonder energierugwinning hebben. Duitsland was vertegenwoordigd door de heer Torsten Köhne, lid Raad

van Bestuur Stadtwerke Bremen. Hij gaf in zijn lezing aan dat wetgeving het juiste sturingsmechanisme is. Duitsers leven de wet goed na en daarmee kan juist beter zonder belastingen het doel bereikt worden. Cijfers ten aanzien van recycling, verbranden of storten werden niet gegeven. Nederland werd vertegenwoordigd door Hannel de Vries, directeur van VAR en vice-voorzitter van de BRBS en Paul Pos van Essent Milieu.

Hannel de Vries: "Marktwerking is goed, maar zorg om het milieu is beter."

Mevrouw De Vries hield een warm pleidooi voor maximale recycling en energierugwinning (warmte en elektriciteit) uit restafval. Hiervoor is wel nodig dat de overheid stuurt middels het invoeren van een verbrandingsheffing. De kosten voor de burger zullen marginaal zijn, slechts enkele euro's per jaar. Dit in tegenstelling tot het verpakkingenconvenant. Met de voorgestelde ideeën van mevrouw De Vries, die binnenkort door de BRBS als nieuw visiedocument onder de titel "Kansen benutten, recycling in CO₂-perspectief" wordt uitgegeven, zal een aanzienlijke milieuwinst in termen van CO₂-reductie en besparing van grondstoffen zijn te behalen. Zij riep provincies en gemeenten op kritisch te zijn in het vergunnen van extra verbrandingscapaciteit. Met recycling wordt tot driemaal meer CO₂ gereduceerd dan met verbranding. Zij besloot haar betoog met: 'Wie kan hier tegen zijn?'

Paul Pos gaf eveneens aan dat de overheid sturing dient te geven om Nederland verder te helpen in verdergaande recycling. Want zoveel is wel duidelijk, alle partijen zijn het erover eens dat rekening gehouden moet worden met een overcapaciteit aan afvalverbrandingsinstallaties. De zorg hiervoor werd vanuit de zaal nog benadrukt met de opmerking dat het hier gaat om kapitaalintensieve investeringen, die nog een groot aantal jaren hun effect op de sector zal hebben en innovatie van de recyclingmarkt ernstig zal frustreren.

Ten aanzien van de AVI-overcapaciteit gaf Pos aan dat als eerste de oudere AVI's eruit zullen gaan. Hij ziet echter niets in belasting op verbranden, maar wil overheidssturing op individuele afvalstromen of processen, zoals meer energie halen uit GFT, de bestaande AVI-rendementen verhogen en specifieke recyclingdoelstellingen vaststellen. Overigens moet volgens Pos marktwerking de rest doen.

Rosenmöller merkte daarbij nog op dat hij het instellen van een verbrandingsbelasting meer marktwerking vond dan extra wet-

en regelgeving en het stellen van targets om daarmee bepaalde doelstellingen af te dwingen.

Sturing noodzakelijk?

Na de introductie van de inleiders vroeg Rosenmöller de zaal of men overheidssturing noodzakelijk acht voor een verdere optimalisering van afvalverwerking. Bijna 60% van de aanwezigen vonden overheidssturing noodzakelijk. Op de vraag 'hoe deze sturing eruit zou moeten komen zien', antwoordde bijna 30% van de aanwezigen dat dit in de vorm van een verbrandingsheffing zou moeten gebeuren, terwijl iets meer dan 45% van de aanwezigen specifieke recyclingdoelen en regels op diverse deelonderwerpen als de beste sturing zag.

Toekomstbeeld

Het afvalcongres werd afgesloten met het toekomstbeeld van minister Cramer en

een korte reactie hierop door de respectievelijke voorzitters van de Vereniging Afvalbedrijven en de NVRD.

De minister keek in haar 'glazen bol' en schetste haar toekomstbeeld voor 2030. Na LAP-2 ziet zij geen toekomst meer voor een afvalplan, maar heet het volgende plan, wat haar betreft, een Landelijke Materialenplan. "Het levenscyclus denken staat centraal", volgens de minister. "Afval is straks geen sectoraal beleid meer, maar wordt steeds meer geïntegreerd met beleidsvelden gericht op duurzaam produceren en consumeren."

Om hier te komen heeft de minister in het huidige LAP-2 het Programma Ketengericht Afvalbeleid opgenomen. Hierbij zal gestuurd worden op milieudruk, waarbij de doelstelling is om in de komende planperiode 20% minder milieudruk te realiseren voor een zevental ketens te weten: papier, textiel, PVC, voedsel, bouw- en sloopafval en grof huishoudelijk afval. Als

vervolg hierop ziet ze het ontwerpen van nieuwe duurzame 'cradle-to-cradle' ketens. De minister sloot haar betoog met: "Maar om onze kinderen een duurzame horizon te bieden op een leefbare aarde met voldoende grondstoffen, is het nodig om nú een aantal stappen te zetten. Kortom, de toekomst begint vandaag."

De vraag van Rosenmöller, hoe het hoofd te bieden aan een AVI-overcapaciteit, die er komt en die een aanzuigende werking op afvalstromen zal hebben, omzeilde de minister tactisch.

Minister Cramer wil geen business as usual, maar wil alles in het werkstellen om tot haar toekomstbeeld van 'cradle-to-cradle' te komen.

De minister vergeet daarbij echter voor het gemak dat de markt en mogelijkheden van nu van wezenlijke invloed zijn op haar toekomstbeeld en nog veel meer op de termijn dat ze een en ander gerealiseerd kan krijgen. ■